

menestekel — za nemške razmere. Koristno pa bi bilo — radi profilakse, da jo čitajo tudi naši državniki, katerim je do tega, da ostani v veljavi stari rek: *justitia fundamentum regnorum*. **Dr. Metod Dolenc.**

Celso Cavalieri: Propisi o činovnicima i ostalim državnim službenicima građanskog reda. Vlastita naklada. Zagreb 1926. Str. 334. Cena 95 Din.

Pod naznačenim naslovom je izdal gd. C. Cavalieri, predsednik upravnega sodišča v Zagrebu, zakon o civilnih uradnikih in ostalih državnih uslužbencih od 31. julija 1923. Knjiga je izšla v obliki tolmača, ki je posebno zadnji čas precej priljubljena; posameznim členom zakona so pridejane avtorjeve pripombe in pojasnila. V teh pripombah razlaga pisatelj pregledno, jasno in več ali manj obširno zakonski tekst, uporabljajoč pri tem vse dotlejšnje odločbe državnega sveta in glavne kontrole. Knjiga je narastla tako do precejšnjega obsega, zlasti ker so ji pridejane tudi pozneje izdane izvršilne naredbe. Tudi ta doslej najobširnejša knjiga o činovniškem zakonu kljub obsežnosti vendar še ni popolna, ker je v vsaki pokrajini še dokaj partikularnih določb o poedinih granah činovniškega stanu, katerih pisatelj v tolmaču ni omenil, vendar nadkriljuje to delo daleko druga izdanja činovniškega zakona. Zato knjigo toplo priporočamo, razjasnila bo marsikatero nejasnost in pokazala pravi pot pravilni interpretaciji. **Dr. R. S.**

Spomenica na drugi Kongres pravnika Kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca u Ljubljani od 9. do 11. septembra 1926 godine. Str. 275. Izdalo društvo »Pravnik« u Ljubljani. Cena 32 Din.

Knjiga je dokument dela, izvršenega na lanskem pravniškem kongresu v Ljubljani. Popisuje podrobno vsa pripravljala dela in potek zborovanja v skupščini, nato pa prinaša v celoti vse referate, debate v sekcijah pa v velikih potezah. Knjigo bi si moral omisliti vsak pravnik, kdor zasleduje razvoj institucije pravniških kongresov, ki morajo postati prej ali slej važen faktor pri zakonodajnem delu v naši Kraljevini.

Anton Mrkun: Alkoholno vprašanje. Ljubljana. 1927. Str. 160. Cena 28 Din.

Razne vesti.

V Ljubljani, meseca aprila 1927.

Osebnosti. Imenovani so: dr. Vladimir Golja za svetnika pri višjem deželnem sodišču v Ljubljani, dr. Rudolf Sajovic za svetnika pri deželnem sodišču v Ljubljani, za sodnega svetnika in predstojnika okrajnega sodišča dr. Aleksander Poznik v Ptuju in dr. Slavko Šumenjak v Murski Soboti; za sodnike: dr. Fran Suhadolnik v Ptuju, Zvonko Dokler v Kočevju, Janko Müller v Konjicah, Fran Stefanciosa v Ptuju in Metod Komotar v Murski Soboti. Premeščena sta okrajni

sodnik dr. Vladimir Travnar v Maribor in sodniki dr. Ivan Mak v Gornji grad. Za sodnike v območju viš. dež. sod. ljublj. so imenovani: Fran Slabe, Peter Malavašič, Karel Potrato, dr. Ivan Bizjak, Stanko Schweiger in Ferdinand Kvas. Za pravne praktikante so postavljeni: Vinko Rautner, Slavko Pelc, Alojzij Rant, Fran Logar, Karel Pleiweiss, Miroslav Dev, Andrej Mišek, dr. Stojan Bajić, Vladimir Punčuh, Vladimir Kraut, Anton Šporn, dr. Hinko Lučevnik, Jernej Stante. Za vladna tajnika sta imenovana dr. Josip Tomšič v Krškem in Ivan Legat v Ljubljani; premeščena sta vladna tajnika dr. Tina Čuš v Kočevje in dr. Janko Šiška v Krško. Za višj. admin. svetnika pri direkciji šum v Ljubljani je imenovan dr. Anton Mrak. — Notar Števo Šink je premeščen v Skofjo Loko, dr. Mile Jenko v Kozje; za notarje so imenovani Jakob Kogej v Šmarju pri Jelšah, Franc Rant v Velikih Laščah in Jožef Vimpolšek v Kožanjevici. — Odvetniško pisarno so otvorili: dr. Alojzij Remec v Ptuj, dr. Franc Ženko v Kranju, dr. Karel Kieser v Mariboru, dr. Viktor Vovk v Ljubljani; preselil se je v Maribor dr. Ivan Sket. — V pokoj so stopili: načelnik Janko Kremenshek, dvorni svetnik Ivan Tekavčič, višji ravnatelj Matija Zamida, ravnatelj dr. Fran Zbašnik, vladni svetnik Fran Lasič, okrajni sodnik Karel Benič, finančni svetnik dr. Erih Mühleisen. Izvrševanju odvetništva se je odpovedal dr. Viljem Nemethy v Dolnji Lendavi. — Umrli so: odvetniški kandidat Edvard Horak, podpredsednik okrožn. sodišča Josip Fon, sodni svetnik Jože Tekavčič in upok. višji finančni svetnik Pavel Jerovec.

Kronika društva »Pravnika«. Na glavni skupščini dne 28. januarja 1927 izvoljeni društveni odbor se je konstituiral tako: načelnik: dr. Danilo Majaron, njega namestnik: dv. sv. Božidar Bežek, tajnik: dr. Rudolf Sajovic, blagajnik: dr. Ignac Rutar, knjižničar: dr. Josip Krevl, odborniki: dr. Metod Dolenc, dr. Leonid Pitamic, dr. Hubert Souvan, dr. Juro Hrašovec, dr. Mirko Grasselli, ds. sv. Anton Kuder. Nadzorstvo društvenega glasila: dr. D. Majaron, dr. M. Dolenc in dr. L. Pitamic. — Društvo je priredilo o osnutku novega avtorskega zakona 4 predavanja. Predavala sta gd. univ. profesor dr. Stanko Lapajne trikrat, in sicer: 1. dne 11. februarja o »Uvodnih določbah in obihh predpisih«, 2. dne 23. februarja o »Vsebinsi avtorskih pravic«, 3. dne 17. marca o »Trajanju avtorskih pravic, civilni zaščiti in prehodnih ter sklepnih določbah«, enkrat je predaval gd. univ. profesor dr. Metod Dolenc, in sicer dne 4. marca o »Kazenskopravni zaščiti avtorskih pravic«.

Kronika juridične fakultete v Ljubljani za šolsko leto 1925—1926.

I. S sklepom ministrskega sveta z dne 12. aprila 1926, št. 44.193/I, je bil postavljen dosedanji profesor ruske pravne fakultete v Pragi Aleksander Maklecov za kontraktualnega izrednega profesorja na juridični fakulteti v Ljubljani. Radi skrčenja kreditov za honorarne učne močiter z ozirom na navedeno imenovanje je bil dosedanji honorarni profesor dr. Anton Kremžar koncem poletnega semestra razrešen učnega naloga;

ob tej priliki mu je rektorat izrekel za njegovo delovanje priznalno zahvalo.

II. Za šolsko leto 1925—1926 sta poslovala kot dekan redni profesor dr. Metod Dolenc, kot prodekan pa redni profesor dr. Milan Škerlj.

III. V zakonodajnih odborih ministrstva pravde za pripravljane načrtov za poedine zakone so tekom leta sodelovali redni profesorji dr. Metod Dolenc, dr. Gregor Krek, dr. Rado Kušej, dr. Anton Skumovič in dr. Milan Škerlj.

IV. V zimskem semestru (od 1. oktobra 1925 do 27. januarja 1926) so predavali: red. prof. dr. Anton Skumovič: institucije rimskega prava (3 ure); posest in stvarno pravo (rimsko pravo, 1 ura); civilno pravno postopanje (3 ure); osnovni ustroj izvršilnega postopanja (1 ura); o sodbi (1 ura); red. prof. dr. Rado Kušej: cerkveno pravo: zakonsko in kazensko pravo (4 ure); pravoslavno cerkveno pravo (2 uri); red. prof. dr. Janko Polec: zgodovinski razvoj sedanjega javnega in zasebnega prava: javno pravo (4 ure); zgodovinski razvoj kazenskega prava in sodnega postopka (2 uri); kontr. red. prof. Mihajlo Jasinski: pravna zgodovina južnih Slovanov (4 ure); interpretacija kastavskega in veprinaškega statuta (2 uri); staro rusko kazensko pravo, primerjalno s kazenskim pravom južnih Slovanov (1 ura); red. prof. dr. Gregor Krek: splošni nauki občega državljanskega prava (4 ure); zemljiškopravno pravo (1 ura); red. prof. dr. Stanko Lapajne: dedno pravo (4 ure); obveznosti ex delicto (1 ura); stečajno pravo (1 ura); mednarodno in medpokrajinsko ženitno pravo (1 ura); red. prof. dr. Milan Škerlj: trgovinsko in menično pravo (5 ur); red. prof. dr. Metod Dolenc: kazensko pravno postopanje (2 uri); temeljni problemi kriminalistike (1 ura); »Gorske bukve« kot podlaga slovenskega običajnega prava (1 ura); red. prof. med. fakultete dr. Alfred Šerkó: izbrana poglavja iz forenzične psihopatologije (1 ura); hon. nastavnik ing. Igo Pehani: rudarsko pravo (2 uri); red. prof. dr. Leonid Pitamic: meddržavno pravo (2 uri); ustavopravna veda (4 ure); red. prof. dr. Gjorgje Tasić: ustavopravna veda (sociološki del: država in društvo, 2 uri); upravno pravo (3 ure); filozofija prava (metoda tolmačenja zakona), (1 ura); red. prof. dr. Fran Eller: finančna veda (5 ur); kontr. red. prof. dr. Aleksander Bilimovič: narodno gospodarstvo (4 ure); problemi socialne politike (1 ura); hon. prof. dr. Karel Šavnik: budžetopravna narava davčnih zakonov (2 uri); hon. prof. dr. Alojzij Rant: državno računoslóvje (2 uri); hon. prof. dr. Anton Kremžar: izbrane partije iz posebnega dela avstrijskega materialnega kazenskega prava (2 uri); hon. prof. dr. Rudolf Andrejka: upravno postopanje (2 uri); hon. nast. dr. Fran Vodopivec: občinsko pravo v naši kraljevini s posebnim ozirom na Slovenijo (2 uri). — Seminarje oziroma vaje so imeli profesorji: dr. Krek, dr. Škerlj, dr. Dolenc, dr. Pitamic, dr. Tasić, dr. Bilimovič, dr. Eller.

V. V poletnem semestru 1926, ki je trajal od 3. februarja do 28. junija 1926, so predavali: red. prof. dr. Gregor Krek: rimsko pravo: glavni nauki o poedinih obligacijah s posebnim ozirom na današnje pravo

(1 ura); uvod v pandektno pravo (2 uri); obče državljansko pravo: splošni del obveznega prava (3 ure); zemljiškoknjižno pravo (1 ura); red. prof. dr. Anton Skumovič: institucije rimskega prava (3 ure); civilno pravno postopanje (2 uri); osnovni ustroj izvršilnega postopanja (1 ura); red. prof. dr. Rado Kušej: cerkveno pravo; uvod, viri in ustava (4 ure); zgodovina cerkvenega prava (2 uri); kontr. red. prof. Mihajlo Jasinski: pravna zgodovina južnih Slovanov (3 ure); staro rusko kazensko pravo, primerjalno s kazenskim pravom južnih Slovanov (1 ura); interpretacija kastavskega in veprinaškega statuta (1 ura); interpretacija zakonika Stefana Dušana (2 uri); red. prof. dr. Janko Polec: zgodovinski razvoj sedanjega javnega in zasebnega prava: zasebno pravo (4 ure); zgodovinski razvoj javnega prava v obnovljeni Srbiji (2 uri); red. prof. dr. Stanko Lapajne; obveznosti (posebni del, 2 uri); posamezni delikti in quaside likti (1 ura); pravo volila in dolžnega dela (1 ura); pravne grane: posestrime mednarodnega zasebnega prava (1 ura); red. prof. dr. Milan Škerlj: menično in čekovno pravo (3 ure); trgovinsko stvarno in obli gacijsko pravo (2 uri); red. prof. dr. Metod Dolenc: kazensko pravdno postopanje (4 ure); «Gorske bukve» kot podlaga slovenskega običajnega prava (2 uri); hon. prof. dr. Anton Kremžar: izbrane partije iz materijalnega kazenskega prava (2 uri); red. prof. dr. Alfred Šerko: forenzična psihopatologija (2 uri); hon. nast. ing. Igo Pehani: rudarsko pravo (2 uri); red. prof. dr. Leonid Pitamic: ustavno pravo Kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev (4 ure); meddržavno pravo (1 ura); ustavnopravna veda (1 ura); red. prof. dr. Gjorgje Tasić: ustavnopravna veda (2 uri) in sicer: pravna teorija o državi (1 ura); zgodovina srbskega ustavnega prava (1 ura); upravno pravo (3 ure); filozofija prava (rezultati francoske pozitivistične sociologije v kazenskem in državljanskem pravu (1 ura); kontr. red. prof. dr. Aleksander Bilimovič: narodno gospodarstvo (5 ur) statistika (2 uri); red. prof. dr. Fran Eller: finančna veda (5 ur); hon. prof. dr. Karel Šavnik: cilji in možnosti naše davčne reforme (2 uri); hon. prof. dr. Alojzij Rant: državno računostvje (2 uri); hon. nast. dr. Rudolf Andrejka: upravno postopanje (2 uri); hon. nast. dr. Fran Vodopivec: občinsko pravo; organizacija policijske oblasti in njen delokrog (2 uri). — Seminarje, oziroma vaje so imeli redni profesorji: dr. Polec, dr. Lapajne, dr. Škerlj, dr. Dolenc, dr. Eller, dr. Pitamic in dr. Tasić.

VI. Fakulteta je izdala V. letnik Zbornika znanstvenih razprav, ki prinaša na 26 polah razprave 9 profesorjev. Zbornik je posvetila spominu svojega pokojnega odličnega člana profesorja dr. Ivana Žolgerja, kojemu je tudi univerza postavila spomenik v avli (delo Toneta Kralja).

VII. V zimskem semestru 1925/26 je bilo na juridični fakulteti 322 rednih in 16 izrednih slušateljev, med njimi 15, oziroma 9 ženskih. V poletnem semestru 1926 pa je imela fakulteta 297 rednih in 4 izredne slušatelje, od teh 15, oziroma 4 ženske.

VIII. Pravnozgodovinski državni izpiti so se vršili v predpisanih treh terminih. Izprašanih je bilo 105 kandidotov, pri 14 (13,3%) je bil uspeh

odličen, pri 24 (22,9 %) dober, pri 40 (38,1 %) zadosten, pri 27 (25,7 %) nezadosten. Pravosodni in državoslovni državni izpiti so se vršili vse leto. Pravosodnih izpitov je bilo 54, med njimi 6 (11,1 %) z odličnim, 14 (25,9 %) z dobrim, 17 (31,5 %) z zadostnim in 17 (31,6 %) z nezadostnim uspehom. Državoslovnih državnih izpitov je bilo 38, med njimi 15 (39,5 %) z odličnim uspehom, 10 (26,3 %) z dobrim, 11 (28,9 %) z zadostnim in 2 (5,3 %) z nezadostnim uspehom. — Rigoroze je polagalo skupno 38 kandidatov. Pravnozgodovinski rigoroz je delalo 11 kandidatov; pri 3 (27,3 %) je bil uspeh odličen, pri 7 (63,6 %) zadosten, pri enem (9,1 %) nezadosten. Pravosodni rigoroz je delalo 16 kandidatov; pri 1 (6,3 %) je bil uspeh odličen, pri 12 (75 %) zadosten, pri 3 (18,7 %) nezadosten. Državoslovni rigoroz je delalo 11 kandidatov. Pri 4 (36,1 %) je bil uspeh odličen, pri 7 (63,7 %) pa zadosten.

IX. Za doktorja prava so bili promovirani: dne 29. oktobra 1925: Martin Gros iz Stražišča pri Kranju; dne 16. januarja 1926: Alojzij Čampa iz Velikih poljan pri Ribnici; dne 30. januarja 1926: Aleš Stanovnik iz Horjula; dne 30. marca 1926 Viktor Korošec iz Ljubljane; dne 15. maja 1926: Anton Mojzer iz Sv. Lovrenca na Dravskem polju, Aleksander Grobelnik iz Ljubljane, Mirko Brolih iz Gradca; dne 6. julija 1926: Adolf Obrán iz Doline pri Ptuj; Miroslav Dev iz Postojne, Janez Lavrič iz Sodražice, Ivan Tomšič iz Tacna, Karel Mikuš iz Mokronoga.

Dr. V. Korošec.

I. Kongres mednarodnega združenja za kazensko pravo v Bruslju. Od 26. do 29. julija 1926 se je vršil v Bruslju pod pokroviteljstvom belgijskega kralja I. Kongres mednarodnega združenja za kazensko pravo. Pripravljalno delo za kongres se je začelo že l. 1925 s tem, da so dobile vse nacionalne grupe združenja (med njimi tudi jugoslovanska) poziv na kongres, obenem s temati, ki so bila na dnevnem redu kongresa, in sicer: 1. Ali naj očuvalno sredstvo nadomesti kazen ali naj jo samo dopolni? 2. Ali naj se ustanovi za kaznenice delo na prostem brez nadzorstva (à l'aperto) in v slučaju pritrtilnega odgovora, kako naj se to delo organizira? 3. Ali naj se ustanovi mednarodno kazensko pravosodstvo in v slučaju pozitivnega odgovora, kako naj se to pravosodstvo organizira? O teh vprašanjih so bili referati najodličnejših kriminalistov iz različnih držav tiskani v «Revue internationale de droit pénal» št. 2 in 3, l. 1926, med njimi tudi od naših kriminalistov referat prof. dr. Toma Živanovića (Beograd) o prvem vprašanju. Referent je prišel do zaključka, da v sedanjem kazenskem pravu očuvalno sredstvo ne more nadomestiti kazni, ampak naj jo samo dopolni. Med drugimi poročevalci o tem načelnem vprašanju par excellence naj imenujemo Ferrija, a med Slovani Miříčko (Praha), Miloto (Bratislava) in še prav posebno Makovskega (Varšava), ki je postavil vprašanje na novo čisto socijološko osnovo. Glede drugega vprašanja je priobčen referat načelnika dr. Milana Kostića (Beograd), ki se zavzema za delo

kaznencev na prostem brez nadzorstva (à l'aperto), posebno v pogledu poljedelstva.

Kongres je uspel sijajno. Na njem je bilo zastopanih po oficijalnih delegatih več kot 22 držav iz Evrope, Amerike in Azije, ostalih udeležencev je bilo skoro 300, pripadnikov več kot 30 narodnosti. Polovica kongresnih dni je bila določena za teoretične diskusije, polovica pa za znanstvene ekskurzije v kaznilnice itd.

Glede 1. vprašanja, t. j. glede očevalnih sredstev, je kongres sprejel resolucijo, ki je zadovoljila tako zastopnike klasične, kakor tudi pozitivistične šole in sicer, da kazen kot edina sankcija delikta ne zadostuje praktičnim potrebam socialne zaščite proti duševno abnormalnim nevarnim zločincem in proti mladostnikom in naj kazenski zakon vsebuje tudi očevalna sredstva, določena z ozirom na osebnost storilca in da naj ima sodnik možnost, da uporabi kazen ali očevalno sredstvo, ali pa eno in drugo sredstvo, po okolnosti dejanja in z ozirom na osebnost storilca.

Druga resolucija (t. j. glede dela kaznencev izven kazenskih zavodov) smatra, da je delo izven kazenskih zavodov — v polsvobodi — najuspešnejše sredstvo za popljšanje in moralno povzdigo obsojencev in progresivno spravi kazencev v stik s socialnim življenjem; zato naj zadobi ta institucija v skladu s prilikami in ekonomskimi pogoji v različnih državah širok razmah. — Zelo na široko se je bavil kongres s tretjim vprašanjem (t. j. z vprašanjem mednarodnega kazenskega pravosodstva) in vsebuje zadevna resolucija 12 točk. Predlaga se ustanovitev mednarodnega kazenskega sodišča, ki naj bi sodilo o deliktih tako posameznih držav, kakor tudi individuov; mednarodne konvencije naj natančno določijo delikte, ki bodo spadali v kompetenco tega sodišča in kazenske sankcije ter očevalna sredstva, ki jih bo sodišče uporabljalo proti krivcem. Podrobne smernice prinaša resolucija glede zasedbe tega mednarodnega sodišča, glede mednarodne javne obtožbe (ki jo bo dvignil in zastopal Svet Društva narodov), glede postopanja, pravnih lekov in izvršljivosti obsodb. — Razen teh resolucij je kongres v prid unifikacije kazenskega prava sklenil, da naj se komisije, ki so jim v posameznih državah poverjene redakcije načrtov kazenskih zakonov, sestanejo na posebni mednarodni konferenci; na tej konferenci se bodo razmotrivala in unificirala načela, ustanovljena v načrtih kazenskih zakonov posameznih držav in se bodo na ta način po možnosti določila skupna načela. (Po »Revue internationale de droit pénal«, št. 4, l. 1926.)

Dr. H. Lučovnik.

